

та муніципального управління, обумовлені дією сучасних соціальних, економічних, правових, політичних, культурних, національних та інших факторів.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Філософський енциклопедичний словник / редкол.: В. І. Шинкарук та ін. Київ : Абрис, 2002. 743 с. – С. 234–583.
2. Армстронг М. Менеджмент: методы и приемы / пер. с 3-го англ. изд. Киев : Знання-Прес, 2006. 876 с. – С. 21.

УДК 351/354:005.5

ЛОБУНЕЦЬ В.І., канд. екон. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

ОСОБЛИВОСТІ ПРИЙНЯТТЯ УПРАВЛІНСЬКОГО РІШЕННЯ В ПУБЛІЧНОМУ АДМІНІСТРУВАННІ

Визначено основні теоретичні аспекти прийняття управлінського рішення. Виявлено неоднозначність підходів до поняття управлінського рішення в наукових працях ряду науковців. Встановлено, що поняття управлінського рішення доцільно розглянути у широкому і вузькому значенні. Розглянуто особливості інтуїтивних управлінських рішень та заснованих на судженні. Обґрунтовано сутність прийняття управлінського рішення в системі публічного адміністрування, основною метою якого є визначення і реалізація напрямів державної політики, цілей держави, стратегічних пріоритетів у їх досягненні, структури державної влади, розв'язання соціально-економічних проблем суспільства на державному рівні

Ключові слова: управлінське рішення, публічне адміністрування, прийняття управлінського рішення, інтуїтивні управлінські рішення.

Управлінська діяльність завжди є груповою, колективною, оскільки здійснюється органом державної влади чи місцевого самоврядування. Вона передбачає колективну взаємодію групи людей через різні органи влади на основі лінійних і функціональних зв'язків. Процес управління є свідомою та цілеспрямованою діяльністю, що передбачає виконання повноважень суб'єктів управління шляхом розробки, прийняття і впровадження державно-управлінських рішень, а також послідовну реалізацію управлінського циклу через планування, організацію, мотивацію та контроль, що суттєво впливає на зміни в суспільстві для досягнення бажаного стану згідно з встановленими цілями [1, с. 67].

Розглядаючи управління через призму публічного адміністрування, виявлено, що воно являє собою організацію діяльності згідно з вимогами об'єктивних законів, що здійснюється через організацію й реалізацію цілеспрямованого впливу на суспільство. З функціонального погляду публічне адміністрування наділяє управління властивістю цілеспрямовано впливати на суспільство з метою організації і координації його діяльності. Тому управління є визначальним елементом публічного адміністрування, оскільки розкриває перед суспільством ряд можливостей щодо реалізації влади [2, с. 34].

Погоджуємося з думкою ряду науковців, які під поняттям управлінського рішення на підприємстві розглядають творчу дію суб'єкта управління (одного індивіда чи групи осіб), що розробляє програму діяльності для всього колективу з метою ефективного розв'язання проблеми на основі законів функціонування керованої системи і аналізу інформації про її стан. У такому понятті творчий підхід дозволяє оптимально застосувати такі методи як досвід та інтуїція, що суттєво впливає на застосування раціонального підходу у прийнятті рішень [3, с.44].

У науковій літературі присутнє бачення управлінського рішення, в яке вкладається поняття вибору керівником альтернатив в межах його повноважень та посадових обов'язків з метою досягнення цілей організації [4, с.35].

Таке твердження не є цілком вірним, оскільки це поняття не розкриває місце колективних методів прийняття рішень та не вказує на відповідальність керівника за виникнення особливо ризикових ситуацій.

Поняття управлінського рішення доцільно розглянути як у широкому так і вузькому значенні. Так, у широкому тлумаченні під прийняттям рішень розуміють увесь процес управління, який охоплює як сам процес прийняття рішень, так і аналіз виконання, підсумок результатів та контроль його реалізації [5, с. 142].

Більш вузьке поняття висвітлює прийняття рішень як вибір кращого рішення з переліку альтернатив. Проте необхідно зазначити, що альтернативні варіанти не з'являються самі, тому процес прийняття рішень передбачає крім того пошук альтернативних рішень, вибір критеріїв для аналізу та способів оцінки альтернатив [6, с. 102].

Отже, вироблення рішення розглядають як процес вибору серед сукупності можливих альтернатив та варіантів дій, які спрямовуються на отримання кінцевого результату та досягнення встановлених цілей. Такий процес реалізується безпосередніми діями суб'єкта управління в напрямі досягнення встановленої мети в реальній чи запланованій ситуації.

Визначення управлінського рішення потребує наявності трьох важливих компонентів: інтуїції, судження і раціональності. Залежно від цього розглядають типи рішень: інтуїтивні та засновані на судженні.

Інтуїтивні рішення приймаються людьми на основі особистих відчуттів про правильність вирішення ситуації. Інтуїція вважається гарною властивістю управлінця і може зростати разом з досвідом, але швидкоплинність змін, наявність випадкових ситуацій та різних обставин потребує пошуку інших джерел інформації, необхідної для прийняття осмисленого рішення.

Прийняття управлінських рішень на основі судження базується на логіці, знаннях, аналізі інформації, раціональному мисленні. Але доцільність суджень не буде достатньо оптимальною в умовах, коли управлінець стикається з ситуаціями, з якими не мав справи в минулому і тоді логічно орієнтуватися на інтуїцію.

Управлінське рішення в системі публічного управління є цілеспрямованим і обґрунтованим публічними органами в особі посадовців (керуючих об'єктів)

впливом на суспільство (керовані об'єкти), який виявляє владні інтереси держави, має офіційно виражений характер і форму, відображається та закріплюється державними нормативно-правовими документами, прийнятими органами публічної влади або посадовими особами в межах отриманих повноважень. Основною метою такого управлінського рішення є визначення і реалізація напрямів державної політики, цілей держави, стратегічних пріоритетів у їх досягненні, структури державної влади, розв'язання соціально-економічних проблем суспільства на державному рівні [1, с. 73].

Потреба в прийнятті управлінського рішення з'являється у зв'язку із зовнішнім впливом, зокрема, вказівкою вищого органу управління, координацією діяльності з іншими структурами органів управління, так і з внутрішнім, пов'язаним з порушенням дисципліни чи відхилення від методів і напрямів діяльності, заохочення працівників, виникнення резервів чи альтернатив для удосконалення діяльності тощо. Управлінські рішення є прогнозованим відповідним відгуком на вплив внутрішніх і зовнішніх чинників. Вони сприяють розв'язанню проблеми і максимальному результату для реалізації поставлених цілей [7, с. 195].

Як висновок, зауважимо, що управлінське рішення є результатом людської діяльності, яке відображає роль і місце індивіда в процесі управління. Вироблені рішення мають відповідати суспільним цілям та задовольняти спільні інтереси тих, хто прагне досягти поставленої мети, а також відповідати вимогам щодо їх політичної орієнтації та політичного вибору.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Кальниш Ю. Г., Лозинська Т. М., Тимцуник В. І. Публічне управління та адміністрування: навчальний посібник. М-во освіти і науки України, Полтав. держ. аграр. акад., 2015. 280 с.
2. Ястремська О. М., Мажник Л. О. Публічне адміністрування : навчальний посібник. Харків: ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2015. 132 с.
3. Воронкова В. Г., Ажажа М. А. Менеджмент та адміністрування: навчально-методичний посібник. Запоріжжя: ЗДІА, 2011. 260 с.
4. Дегтяр А. О., Степанов В. Ю., Тарабан С. В. Управлінські рішення в органах державної влади: моногр. / за заг. ред. А. О. Дегтяра. Харків: «С.А.М.», 2010. 276 с.
5. Балдин К. В. Управленческие решения: учебник для вузов. М.: Гардарики, 2000. 582 с.
6. Балабанова Л. В., Сардак О. В. Організація праці менеджера: навч. посібник для ВНЗ. Донец. держ. ун-т економіки і торгівлі ім. М. І. Туган-Барановського. К.: ВД «Професіонал», 2004. 303 с.
7. Мельник А. Ф., Оболенський О. Ю., Васіна А. Ю. Державне управління: підручник. / за ред. А. Ф. Мельник. К.: Знання, 2009. 582 с.